

Матеріали

науково-практичної конференції
з міжнародною участю

“Симуляційна медицина погляд в майбутнє”

(впровадження інноваційних технологій
у вищу медичну освіту України)

м. Чернівці
19 лютого 2021

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ,

“МЕДИЧНА СИМУЛЯЦІЯ - ПОГЛЯД В МАЙБУТНЄ”

*(впровадження інноваційних технологій
у вищу медичну освіту України)*

м. Чернівці

19 лютого 2021

УДК : 378.147.091.33-027.22(061.3)

С 37

Головний редактор:

Бойчук Т. М. – в. о. ректора Буковинського державного медичного університету, д.мед.н., професор.

Редакційна колегія:

Геруш І. В. – к.мед.н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи.

Ходоровський В. М. - к.мед.н., доцент, начальник навчального відділу з сектором моніторингу якості освіти та інформаційно-аналітичного забезпечення.

Смандич В. С. - к.мед.н., керівник навчально-тренінгового центру симуляційної медицини, асистент кафедри внутрішньої медицини, клінічної фармакології та професійних хвороб.

Хлуновська Л. Ю. - к.мед.н., асистент кафедри педіатрії та медичної генетики.

У тезах доповідей науково-практичної конференції з міжнародною участю лікарів, науковців та молодих вчених, подаються стислі відомості щодо результатів наукової роботи, виконаної учасниками конференції.

С 37 **Медична симуляція – погляд у майбутнє (впровадження інноваційних технологій у вищу медичну освіту України)** (для лікарів, науковців та молодих вчених) : наук.-практ. конф. з міжнар. участю. Чернівці, 19.02.2021 року: тези доп. / Чернівці: БДМУ. – 267 с.

УДК : 378.147.091.33-027.22(061.3)

С 37

Буковинський державний медичний університет, 2021

5. Гринберг М.П. Коммуникативная компетентность врача. Симуляционное обучение / М.П. Гринберг, А.Н. Архипов, Т.А. Кузнецова // Методика «стандартизированный пациент». М.: Литерра. – 2015. – 176 с.

ЗАСТОСУВАННЯ СИМУЛЯЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ НАВЧАННІ ХІРУРГІВ

Шеремет М.І.

Буковинській державній медичній університет, м. Чернівці

Активне впровадження сучасних медичних технологій у практику охорони здоров'я, підвищення вимог до професійної компетентності медичних працівників визначають необхідність посилення практичного аспекту підготовки фахівців [1,4]. Питання, як оволодіти хірургічною майстерністю, не заподіявши шкоди хворому, посідає чи не ключове місце в системі хірургічної освіти. У той час як отримання теоретичних знань не викликає великих труднощів, адже в розпорядженні лікарів-інтернів і курсантів є монографії, наукові статті, лекції, відеоматеріали, то практичний досвід завжди важко набути, а головне, він пов'язаний з ризиком для реального пацієнта. Сучасні методики проведення навчання не здатні надати реальну картину операційного поля, не в змозі оцінити якість і точність рухів лікаря-початківця зрештою, не можуть замінити реального оперативного втручання. Відпрацювання вмій на пацієнтах є аморальним, до останнього часу альтернативою служили заняття з використанням лабораторних тварин і в патоморфологічних відділеннях, яких, як відомо, проводиться недостатня кількість [1,3].

Хірург стає з року в рік більш досвідченим, припускається мінімальної кількості фатальних помилок. Але для цього він повинен потрапити в операційну вже з набутими базовими моторними навичками. Єдиним ефективним і безпечним способом для відпрацювання початкових практичних умінь у цей час є застосування віртуальних тренажерів – систем, що моделюють реальну операцію й повністю імітують реакцію тканин на дії хірурга [1]. Лікарі, які освоюють практичні навички за допомогою тренажера, значно швидше і впевненіше переходять до справжніх втручань, їх подальші реальні результати стають більш професійними [2].

Розробка в другій половині двадцятого століття й широке застосування в медичній освіті розвинених країн симуляційних методів навчання дозволило поставити відпрацювання практичних навичок медичних працівників на якісно новий рівень без загрози життю та здоров'ю пацієнтів [1,4].

Основною метою застосування симуляторів під час вивчення хірургічної патології є імітація клінічних ситуацій, з приводу яких необхідно надати допомогу з можливістю багаторазового відпрацювання навичок і подальшим аналізом результатів [2, 3].

Серед переваг використання симуляційних технологій у навчальних процесах післядипломної освіти виділяють такі: усі учасники знаходяться в рівних умовах й одночасно всім забезпечується отримання практичного досвіду; здійснюється відпрацювання рефлексивного навчання, що дозволяє розвивати критичне мислення й навички прийняття рішень; можливість виконувати етапи оперативного лікування або формувати навички необхідну кількість разів до повного їх відпрацювання; за допомогою симуляції набувається практичний досвід роботи до початку самостійної практичної діяльності [2].

Метою роботи є визначення критеріїв проведення симуляційного курсу навчання в лікарів-інтернів хірургічного профілю. Під час навчання лікарів-інтернів хірургічного профілю організацію симуляційного курсу необхідно розділяти на блоки: «Загальнопрофесійні навички та вміння» й «Спеціальні навички в хірургії». Упродовж освоєння блоку «Загальнопрофесійні навички та вміння» учні на муляжах закріплюють отримані теоретичні знання і освоюють загальноклінічні навички: пункцію й катетеризацію периферичних вен, здійснення забору крові, виконання венесекції, встановлення шлункового зонду, катетеризацію сечового міхура, виконання реанімаційних заходів та ін. Відпрацювання «спеціальних навичок» включає визначення груп крові й резус-фактора, виконання плевральної пункції, первинної хірургічної обробки рани, етапів оперативних втручань. Перед кожним заняттям проводиться роз'яснення завдань і методик майбутніх маніпуляцій. У ряді випадків до відпрацювання практичних навичок програється клінічна ситуація, яка вимагає їх застосування. Прийняття рішення медичної професійної діяльності, як правило, відбувається колегіально, тому важливим етапом підготовки інтернів у симуляційному класі є розвиток здатності до спілкування, вміння слухати колег, не боятися висловлювати власну думку й підкорятися лідерові, тобто працювати в команді. Заняття повинно складатися з наступних етапів: I етап - стисла інформація з теми заняття: основні положення, показання та протипоказання до конкретної лікувальної маніпуляції; демонстрація маніпуляції викладачем; відпрацювання практичної навички на симуляторах під контролем викладача. Для активізації уваги кількох слухачів доцільно призначити спостерігачами, наділеними функціями аудиторів, з метою самостійної оцінки правильності виконання завдання, що підвищує самооцінку та мотивацію слухачів. Заключним є II етап заняття - обговорення дій та отриманих результатів, у разі необхідності з можливістю ще раз усвідомлено повторити дії, які вивчаються. Кількість повторень, необхідних для засвоєння й закріплення навички, залежить від складності маніпуляції та індивідуальних особливостей слухача. Заняття повинно бути забезпечено відеоматеріалами (відеосюжети маніпуляцій та оперативних втручань, що проводяться безпосередньо в клініці, а також навчальні фільми). За умови такої організації навчального процесу кожен учень має можливість оцінювати свої помилки. Основними помилками найчастіше є недостатні комунікативні навички, недотримання порядку виконання маніпуляцій, неузгодженість у діях команди. Шляхами виправлення цих помилок вважаємо пошук їх причин, систематичне тренування, розробку симуляційних завдань щодо виявлених слабких ланок, обов'язкове оснащення навчальних класів відеообладнанням і мультимедійним комплексом, що дозволяє проводити правильну багаторазову демонстрацію методик різних маніпуляцій, а також наявність навчально-методичного комплексу з виконання діагностичних і лікувальних процедур та різних оперативних втручань.

Отже, застосування нової моделі професійної підготовки інтернів-хірургів шляхом упровадження симуляційного навчання дозволить підвищити їх клінічну компетентність, а також буде сприяти збільшенню безпеки майбутніх пацієнтів.

Список використаних джерел

1. Альберг Г. Відпрацювання ендохірургічних практичних навичок з ви) користанням віртуальних технологій / Г. Альберг // Віртуальні технології в медицині. – 2009. – № 1. – С. 7.
2. Дозорнов М.Г. Сучасні проблеми навчальних центрів та шляхи їх вирішення / М.Г. Дозорнов // Віртуальні технології в медицині. – 2010. – № 2. – С. 4–6.

3. Rosse C. Motivation and organizational principles for anatomical knowledge representation / C. Rosse // The Digital Anatomist symbolic knowledge base. – 2009. – Vol. 13, № 15. – P. 103–104.
4. Schenk M.P. Going digital: Image preparation for biomedical publishing / M.P. Schenk // Anat. Rec. (New Anat). – 2010. – Vol. 4, № 3/5. – P. 78–83.

ВИКОРИСТАННЯ СИМУЛЯЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ВІДПРАЦЮВАНЬ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК У СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕДИЦИНА» ПРИ ВИВЧЕННІ МЕДСЕСТРИНСЬКОГО ДОГЛЯДУ ЗА ДІТЬМИ

Юрків О.І.

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Використання інтерактивної моделі навчання на практичних заняттях ефективно покращує засвоєння тематичного матеріалу. Головною метою є стимулювання активного потенціалу студентів шляхом залучення їх до діалогу, відкритої бесіди, обговорення клінічних проблем, доказів, відпрацювання практичних навичок, аргументації власних поглядів, аналізу їхніх дій при вирішенні ситуаційних клінічних проблем при роботі на кафедрі та біля ліжка дитини. У процесі інтерактивного навчання студенти вчать критично мислити, приймати обґрунтовані рішення, спілкуватися між собою. На сьогодні основним завданням вищої освіти є збереження та забезпечення необхідної якості підготовки кадрів та пошук механізмів її вдосконалення [1,5].

Сучасний розвиток медичної освіти, етапи її реформування, питання, що стосуються підвищення якості освіти випускників медичних закладів, вимагають нових підходів до організації навчального процесу. Поступ науки призвів до пошуку та впровадження нових технологій в систему освіти [2,7,8].

Одним із сучасних інноваційних методів навчання практичним навичкам студентів-медиків є використання симуляційних технологій. Переваги методу полягають у безпеці для маленького пацієнта, можливість відпрацювання навички не обмеженої кількості разів до її повного засвоєння, що у майбутньому, безперечно, знизить кількість лікарських помилок при виконанні маніпуляції у хворого. Для розвитку пізнавальної активності у студентів необхідна інтеграція традиційних проблемно-пошукових методів з новими формами організації навчального процесу, включаючи технічні засоби. Однією із сучасних форм навчання в медицині є використання симуляційних технологій [3,4,6].

На кафедрі догляду за хворими та вищої медсестринської освіти студентам другого та третього курсу спеціальності «Медицина» викладаються дисципліни, що потребують оволодіння практичними навичками. Враховуючи особливості виконання практичних навичок дітям різного віку (від народження і до 18 років) на практичних заняттях створюються умови, максимально безпечні для пацієнта. Студенти мають змогу відпрацювати алгоритм практичних дій та опанувати практичними навичками за темою заняття, що затверджені робочою навчальною програмою. Для здобуття практичного досвіду майбутніми лікарями на кафедрі догляду за хворими та вищої медсестринської освіти створений «Фантомний клас», де наявні манекен-симулятор новонародженої дитини, манекен 5 річної дитини для відпрацювання навички серцево-легеневої реанімації, манекени з догляду за немовлям. Практичне заняття має кілька етапів: 1- визначення рівня оволодіння матеріалом на початку практичного заняття; 2- практичні